

Milieuhandhaving. Hij meent dat strategische advisering een taak moet blijven van de Vlaamse strategische adviesraden. Bovendien worden de voorziene taken van die Raad nu elders uitgevoerd. De MINA-raad vindt de nieuwe mogelijkheden voor het aanduiden van toezichthouders op lokaal niveau wel een stap vooruit. Ook de algemene regeling voor het opleggen van bestuurlijke geldboetes is een goede zaak. Wel vraagt de raad een algemene regeling betreffende schorsing en ophetfing toe te voegen en de mogelijkheid van een bestuurlijke dwangsom te voorzien. Dat vinden UNIZO, VOKA en Boerenbond niet wenselijk en niet nodig. Voor de uitvoering van het decreet tenslotte zullen financiële middelen nodig zijn o.a. voor de oprichting en werking van de Vlaamse Hoge Raad voor Milieuhandhaving en voor nog andere instellingen die het decreet in leven roept. De benodigde middelen moeten nu al zo goed mogelijk worden ingeschat en voorzien in de begroting, aldus de Mina-raad.

Reactie van Bond Beter Leefmilieu

Op zich is de Bond Beter Leefmilieu (BBL) het eens met de doelstelling om meer mogelijkheden te bieden voor administratief optreden. Nu was dit veel te beperkt, waardoor er ofwel niet werd opgetreden, ofwel een pv naar de parketten werd gestuurd. Via het strafrecht werd echter te weinig opgetreden; zelfs bij prioritair dossiers waren er te veel seponeringen.

Bij de verdere concretisering en uitwerking van het voorontwerpdecreet, heeft de BBL heel wat bedenkingen:

- er zijn geen garanties, noch wordt beoogd dat gemeenten een preventief handhavingsbeleid met minimum inspectiefrequentie, jaarlijkse planning, ... zouden voeren;
- voor kleinere overtredingen is geen bestuurlijke transactie (vergelijk met verkeersboete) voorzien, zoals aanbevolen in een universitaire studie;
- een bestuurlijke dwangsom die zijn nut in Nederland al heeft bewezen, ontbreekt;
- de administratie kan enkel een alternatieve geldboete opleggen, indien de Procureur binnen het jaar expliciet laat weten de zaak niet te zullen vervolgen. Daarna is een alternatieve administratieve geldboete niet meer mogelijk, ook al wordt er ook niet strafrechtelijk vervolgd. Indien de Procureur nalaat om mee te delen of er al dan niet een vervolging komt, dan zou volgens BBL een alternatieve geldboete nog mogelijk moeten zijn.

Vragen vanuit de VVSG

Op vraag van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG) zijn aan het ontwerpdecreet wijzigingen aangebracht, vooral omtrent de toezichtambtenaar. De VVSG blijft er verder op aandringen dat er openingen worden gelaten voor gemeentelijke administratieve boeten volgens de Gemeentewet. Wat de bevoegdheidsverdeling betreft, verwijst het VVSG en ook de GEMPA (gemeentelijke milieu-

ambtenaren provincie Antwerpen) naar het bestuursakkoord dat destijds in het kerntakendebat daarover is bereikt. De gemeentelijke milieuambtenaren blijven vragende partij naar een daadwerkelijke, efficiënte samenwerking tussen Gewest, politie en parketten. Nog altijd leidt heel wat regelgeving tot verwarring, overregulering, onvoldoende afstemmingen en niet praktisch uitvoerbare en bureaucratische procedures. Voor de uitvoerbaarheid van het decreet zijn volgens GEMPA ondersteunende maatregelen een onmisbare voorwaarde. Daarnaast merken de gemeentelijke ambtenaren op dat in de

De gemeentelijke milieuambtenaren beschikken anno 2006 nog steeds niet over een volwaardig ambtelijk statuut.

ontwerptekst veelvuldig wordt verwezen naar een mogelijk uitvoeringsbesluit. En daar vermoeden zij dat dit zal leiden tot weinig rechtszekerheid. Sinds 2002 dringen zij er bij de ministers op aan dat de gemeentelijk toezichthoudende milieuambtenaren volwaardig verankerd worden in een decretale regelgeving. Ook in het voorontwerp van dit decreet is nog altijd niet aangeduid wat zijn statuut inhoudelijk zal bevatten, hoe men een barrière zal opzetten tegen politieke druk en bemoeienis, m.a.w. hoe men een onafhankelijk en neutraal toezicht zal waarborgen. Want dat moet toch uiteindelijk de bedoeling zijn ...

Rechtspraak

De grenzeloze ambities van de VVOR

Isabelle Larmuseau — *Advocaat-venoot LDR-Milieudvocaten*

Donderdag 18 mei 2006 vond de startvergadering plaats van de Vlaamse Vereniging voor Omgevingsrecht (VVOR). Naast juristen, magistraten en advocaten waren ook beleidsmensen, ambtenaren, professoren, bedrijfsleiders en vertegenwoordigers van verenigingen uit de milieusector aanwezig. De grote opkomst en verscheidenheid van de deelnemers bewijst dat er nood is aan een dergelijke vereniging. Dit gegeven kan verwondering wekken. Het ontbreekt België en Vlaanderen immers niet aan goed functionerende 'milieugerelateerde' verenigingen en federaties. De introductie van de nieuwe term 'omgevingsrecht' en, daarmee samenhangend, de aandacht voor interdisciplinariteit en integratie en de klemtoon op debat, moeten elke twijfel wegnemen rond de meerwaarde van de nieuwe vereniging.

Opvolger van de Belgische Vereniging voor Milieurecht

De VVOR beoogt een opvolger te zijn van de vroegere Belgische Vereniging voor Milieurecht (BVMR). Dat daarbij niet opnieuw is geopteerd voor een Belgische, maar wel voor een Vlaamse vereniging, hangt samen met de grondwettelijke realiteit dat het merendeel van het milieu- en ruimtelijke ordeningsrecht nu eenmaal gewestelijk en niet federaal wordt bepaald. Dit verhindert niet dat aansluiting wordt gezocht bij personen en verenigingen die in de andere gewesten en op federaal niveau actief zijn in de materie van het omgevingsrecht.

Samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Milieurecht

De VVOR kijkt over de landsgrenzen heen. Zo is de samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Milieurecht (VMR) op vandaag een feit. De voorzitter van deze vereniging, Prof. Mr. Rosa UYLENBURG, hoogleraar milieurecht aan de Universiteit van Amsterdam, hield op de VVOR-startvergadering een gesmaakte toespraak over de grenzen van het omgevingsrecht. Anderzijds werd op de VMR-ledenvergadering van 7 juni 2006 over 'Milieu en Luchtvaart' ruimte voorzien voor een Belgisch/Vlaamse interventie. De VMR overweegt om de Belgisch/Vlaamse inbreng op haar ledenvergaderingen te 'institutionaliseren'. Diezelfde idee, maar dan in omgekeerde zin, speelt ook bij de VVOR.

Introductie van de term omgevingsrecht

De keuze voor de verzamelterm 'omgevingsrecht' is doelbewust. Anders dan in Vlaanderen, is dit begrip al goed ingeburgerd bij onze Noorderburen. Een eenduidige definitie van het begrip is nog niet voorhanden. Nederlandse hoogleraren omgevingsrecht lieten zich in positieve én in negatieve zin uit over het begrip. Zo maakte *Lex Michiels* het onderscheid tussen 'omgevingsrecht in ruime zin' en 'omgevingsrecht in enge zin'. Het eerste slaat op de opstelsom van alle recht dat betrekking heeft op de ordening en bescherming van de menselijke leefomgeving. Het tweede slaat op de onderlinge

relaties tussen die rechtsgebieden. De meerwaarde zou gelegen zijn in het feit dat een groot en maatschappelijk belangrijk deel van het recht met één term kan worden aangeduid. Het zou wel de voorkeur genieten om de term alleen te gebruiken wanneer de (gewenste, bestaande of ontbrekende) samenhang tussen onderdelen van het omgevingsrecht aan de orde is. Eenzelfde nuancering vinden we bij *Piet Gilhuis*. Niettegenstaande hij een grondlegger was van het omgevingsrecht, bleek hij geen overtuigde voorstander van de 'modeterm'. Die zou naar zijn mening 'onrecht' doen aan de vele aspecten van het milieurecht, die niet allemaal samenhang vertonen met onder meer ruimtelijke ordening en/of waterbeheer.

Met de introductie van de nieuwe term 'omgevingsrecht' in Vlaanderen neemt de VVOR dus een risico. Dit gegeven op zich geldt als bewijs van haar trouw aan de eigen doelstelling: debat wordt door de vereniging niet geschuwd.

Oog voor interdisciplinariteit

Het milieurecht gebruikt kennis en informatie uit andere wetenschapsgebieden dan het recht. Het gevaar bestaat dat de kennis van die betreffende wetenschapsgebieden ontoereikend is. Dit kan de effectiviteit van milieuwetgeving ondermijnen en bijeffecten doen ontstaan die later moeten worden bijgestuurd. Aristoteles wordt in dit verband geciteerd: *'De kleinste afwijking van de waarheid wordt later verduizendvoudigd'*.

Via gezamenlijke initiatieven met onder meer de Vlaamse Milieudeskundigen (VMD), de Vlaamse Milieucoördinatoren (VMC), de Vlaamse Erkende Bodemsaneringsdeskundigen (VEB), de Federatie van Bedrijven voor Milieubeheer (FEBEM), de Ondernemersvereniging Bodemsaneringsdeskundigen (OVb), de Leuvense Vereniging voor Milieurecht (LeuVeM), het Genootschap Advocaten Publiek Recht (GAP) en het Forum Milieuvadocaten (FMA), hoopt de VVOR de aandacht te kunnen vestigen op het onmiskenbare belang van interdisciplinair werken. Het is dan ook geen toeval dat de VVOR zich niet enkel richt tot juristen, maar tot al wie belangstelling heeft voor omgevingsrecht

en -beleid in de meest ruime zin van het woord.

Oog voor integratie

Het integratiebeginsel is niet alleen op Europees niveau verankerd in het EG-Verdrag, maar ook op Vlaams niveau in het Decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.

In het licht hiervan moet het debat worden opgestart, respectievelijk voortgezet over de afstemming/integratie van vergunningsstelsels (zie de 'omgevingsvergunning'), het werken met integrale milieuvoorwaarden, de afstemming/integratie van planingsstelsels (zie het 'omgevingsplan'), de integratie van regelgeving voor één concreet project (zie de 'gelegenheidswetgeving'), de integratie via project- en plan-milieueffectrapportage, de integratie via doorwerking van milieukwaliteitsnormen in andere beleidsdomeinen, de integratie via de werking van een 'milieutoets' (zie de 'reguleringsimpactanalyse'). Het betreffen slechts enkele voorbeelden van een ruim integratieprogramma. Als eerste stap in de integratierichting hoopt de VVOR om, via haar activiteiten, minstens de band tussen het milieu- en ruimtelijke ordeningsrecht nauwer te kunnen (doen) aanhalen.

Klemtoon op debat

De vereniging zal elk werkingsjaar een **congres** wijden aan één kernthema. Verder worden minstens drie **ledenvergaderingen** georganiseerd, waarin het debat en de uitwisseling van kennis en ideeën over nieuwe ontwikkelingen in omgevingsrecht en -beleid centraal staan.

De ledenvergaderingen verlopen volgens een vast **stramien**: na een korte toelichting door een inleider en één of meerdere korte reacties vanwege respondenten, zal een uitgebreide discussie worden gevoerd met de zaal. Op deze vergaderingen zullen, in de mate van het mogelijke, thema's aan bod komen die het voorwerp (zullen) uitmaken van nieuwe of gewijzigde regelgeving.

De vereniging zal gebruik maken van alle 'state of the art'-communicatiemiddelen, zoals website, nieuwsbrief en blog (raadpleegbaar op www.omgevingsrecht.be).